

Vergaderjaar 2021–2022

35 925 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2022

Nr. 73

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 mei 2022

Op 28 mei 2021 heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer geïnformeerd over de voortgang en ontwikkelingen bij de versterking en vernieuwing van de Afsluitdijk¹. Met deze brief wordt u geïnformeerd over de huidige stand van zaken bij het project Afsluitdijk, waarbij specifiek ingegaan wordt op de uitkomsten van de recente gesprekken met de opdrachtnemer Levvel over vergoedingen voor extra uitgevoerd werk en het opsplitsen van de projectopdracht. Deze brief begint met een korte toelichting op het project en licht de aanleiding voor de gemaakte afspraken toe.

Algemeen

De Afsluitdijk is aan vernieuwing toe. Deze voldoet niet aan de wettelijke normen voor waterveiligheid. Ook moet er meer water afgevoerd kunnen worden om het peil in het IJsselmeer te kunnen handhaven. Daarnaast zijn er regionale initiatieven, zoals de Vismigratierivier. Daarom werkt Rijkswaterstaat, samen met regionale partners aan de versterking en vernieuwing van de Afsluitdijk. De uitvoering van het werk is gestart in 2018 en op dit moment volop in uitvoering.

Onvolledige uitgangspunten

In 2019 bleek dat Rijkswaterstaat al sinds aanvang van het project Afsluitdijk was uitgegaan van onvolledige ontwerpuitgangspunten, en die ook aan opdrachtnemer Levvel had aangeleverd. Na bijstelling van de uitgangspunten voldeed het ontwerp van Levvel niet langer aan de feitelijke eisen. Rijkswaterstaat heeft Levvel vervolgens gevraagd rekening te houden met de nieuwe en aangevulde uitgangspunten. Als gevolg

¹ Kamerstuk 35 570 A, nr. 59.

hiervan moesten diverse deelontwerpen worden aangepast. Dit had een grote impact op de planning en financiën van het project. Uw Kamer is hierover op verschillende momenten geïnformeerd, allereerst bij brief van 6 juni 2019² en laatstelijk via de eerdergenoemde brief uit 2021, waarin werd aangekondigd dat Rijkswaterstaat en de opdrachtnemer nog geen definitieve afspraken hadden bereikt over de vergoeding van extra kosten.

Vergoeding extra werkzaamheden en opsplitsing projectopdracht

Inmiddels zijn Rijkswaterstaat en de opdrachtnemer nader tot elkaar gekomen over de vergoeding van het grootste deel van de extra werkzaamheden als gevolg van de gewijzigde uitgangspunten. In het hierbij doorlopen proces hebben beide partijen hun verantwoordelijkheid genomen. Dit leidt ertoe dat in het project weer beheerst kan worden toegewerkt naar het behalen van de oorspronkelijke projectdoelstellingen.

Over de volgende uitgangspunten is er tussen Rijkswaterstaat en Levvel overeenstemming:

- De versterking van de dijk en andere deelprojecten die niet worden beïnvloed door de gewijzigde uitgangspunten zijn conform oorspronkelijke planning eind 2022 gereed.
- Rijkswaterstaat betaalt de komende jaren een bedrag van in totaal € 238 mln. aan de opdrachtnemer als vergoeding voor kosten die zijn ontstaan als gevolg van hoofdzakelijk aanpassingen aan ontwerpen, versterking van de uitvoering en opgelopen verdragingskosten.
- De renovatie en versterking van de huidige spuisluizen aan beide kanten van de Afsluitdijk (Den Oever resp. Kornwerderzand) en het meerjarige onderhoud daarvan wordt uit de opdracht van Levvel gehaald. De hiermee uitgespaarde betalingen worden ingezet om een deel van de voornoemde € 238 mln. te betalen.
- De spuisluizen zullen als gevolg van het opnieuw aanbesteden op een later moment voldoen aan de wettelijke normen voor waterveiligheid. Het kunnen afvoeren van water naar de Waddenzee is wel geborgd.
- De voltooiing van de versterkings- en renovatiewerkzaamheden van Levvel aan de Afsluitdijk blijft ongewijzigd voorzien op eind 2025.
- De renovatie van de bestaande spuisluizen wordt als gevolg van bovenstaande afspraken opnieuw aanbesteed. Het is op dit moment nog niet te zeggen wanneer de renovatie van de bestaande spuisluizen voltooid zal zijn. Dit wordt de komende tijd uitgewerkt. Bij de nieuwe aanbesteding zal aandacht zijn voor het mogelijk maken van fietsen en wandelen over de Afsluitdijk gedurende de duur van de werkzaamheden.

Over een aantal geschilpunten hebben Rijkswaterstaat en Levvel nog geen overeenstemming kunnen bereiken. Rijkswaterstaat en Levvel zullen een Commissie van Deskundigen vragen om advies uit te brengen over de afwikkeling van deze punten en de hoogte van het te verrekenen bedrag. Vooraf is al vastgelegd dat de bovengrens van een mogelijke vergoeding met betrekking tot de geschilpunten € 87 mln. bedraagt. Naar verwachting komt het advies van de commissie niet eerder dan in 2023 beschikbaar. Een precieze datum is op dit moment nog niet te noemen.

Financiële consequenties

Op basis van het MIRT 2022 bedraagt het huidige budget van project Afsluitdijk € 1.785 mln. Het projectbudget zal op basis van bovenstaande uitgangspunten worden aangevuld met een bedrag van € 221 mln. uit het Deltafonds. Hiermee zijn alle betalingen aan Levvel gedekt, ook toekomst-

² Kamerstuk 35 000 A, nr. 122.

stige betalingen die betrekking hebben op het hiervoor genoemde restgeschil.

De middelen worden vanuit de investeringsruimte van het Deltafonds (artikel 05.03) overgeboekt naar het artikel waarop de Afsluitdijk financieel wordt verantwoord (artikel 04.02). Bovengenoemde uitgangspunten worden verwerkt in de Voorjaarsnota 2022. In verband met het budgetrecht van uw Kamer wordt een definitieve overeenkomst met Levvel pas getekend nadat de benodigde mutaties door beide Kamers zijn goedgekeurd. Op dat moment worden ook de bijbehorende formele verplichtingen met Levvel aangegaan.

De middelen benodigd voor het opnieuw aanbesteden van de renovatie van de spuisluizen blijven staan binnen de investeringsruimte van het Deltafonds. Op dit moment is nog niet met zekerheid te zeggen welk budget voor het opnieuw aanbesteden van de renovatie van de spuisluizen nodig is. Dat is afhankelijk van de aanbiedingen vanuit de markt. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bedrag in dezelfde orde als oorspronkelijk voor dit projectonderdeel gereserveerd stond. Nadat dit projectonderdeel opnieuw aanbesteed is, worden ook deze middelen aan het projectbudget van de Afsluitdijk toegevoegd. Mocht de aanbesteding onverhoopt toch uitkomen op een hoger bedrag, dan zal dekking hiervoor binnen het Deltafonds gevonden moeten worden.

Borging leerervaringen

In de afgelopen jaren is mede op basis van ervaringen bij dit project, maar ook bij andere projecten, de werkwijze die RWS hanteert bij aanbestedingen aangepast. Bij de aanbesteding van grote of complexe projecten wordt nu geëxperimenteerd met een «getrapte» aanbesteding, met meer aandacht voor ontwerpkeuzes en een dialoog met gegadigden voorafgaand aan gunning. Ook wordt voorkomen dat werken van de financiële omvang van project Afsluitdijk als één aanbesteding op de markt komen. Deze aanpak vormt onderdeel van het traject «markt in transitie», waarover uw Kamer eerder is geïnformeerd³. Hoewel tegenvallers op voorhand nooit helemaal zijn uit te sluiten, is het de verwachting dat deze nieuwe aanpak zal helpen bij de betere beheersing van projecten. Bij het opnieuw aanbesteden van de renovatie van de bestaande spuisluizen zal deze vernieuwde aanpak ook worden toegepast.

Ten slotte

De Afsluitdijk beschermt sinds 1932 grote delen van Nederland tegen overstroming vanuit de zee. In goede samenwerking met Levvel kan het project beheerst verder. Samen werken we aan de vernieuwing en versterking van de Afsluitdijk waardoor dit Nederlandse icoon klaar is voor de toekomst.

Een groot deel van de omvangrijke werkzaamheden zal naar verwachting eind 2022 worden afgerond. Het wegverkeer zal met name in de zomer van 2022 onvermijdelijk hinder ondervinden van de vele werkzaamheden die tegelijk plaatsvinden.

Bij het verdere vervolg van het project zal uw Kamer op de reguliere momenten worden geïnformeerd over de voortgang van en ontwikkelingen, veelal voorafgaand aan de overleggen met uw Kamer. Graag attendeer ik u daarnaast op de website deafsluitdijk.nl.

³ Kamerstuk 29 385, nr. 107.

Dit is een website van Rijkswaterstaat en zijn samenwerkingspartners, waar u achtergrondinformatie en nieuws over de Afsluitdijk en de huidige vernieuwings- en versterkingsopgave kunt vinden.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers